

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: М-3018/1
28.6.2018
Јагодина

На основу члана 70. став 4. Статута, Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Радна антаксованост и стириес на раду наставника и директора школа*, кандидата Биљане Барловац и *Извештај комисије за оцену и одбрану наведеној завршној ради* број 01-2988/1 од 27.06.2018. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеци Факултета.

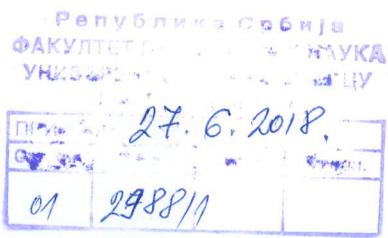
III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 28.06.2018. године.

Самостални стручно-технички сарадник
за студије и студентска питања – мастер
и докторске студије

Милан Лукић

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

На седници Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу одржаној 16.11.2017. године, именовани смо у Комисију за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама, Студијски програм Лидерство у образовању, под насловом **Радна ангажованост и стрес на раду наставника и директора школа**, кандидаткиње Биљане Барловац, број досијеа ЛУО -10/216.

Пошто смо прегледали завршни рад подносимо следећи :

ИЗВЕШТАЈ

Биљана Барловац је рођена 1973. године у Краљеву. Звање професор педагогије стекла на Филозофском факултету на Одсеку за педагогију Универзитета у Приштини 1997. године. Од фебруара 1999. године ради у Основној школи „Вук Карапић“ у Краљеву, најпре на месту стручног сарадника-педагога, затим на месту помоћника директора и на месту вршиоца дужности директора. Од 2014. године Биљана Барловац је директор Основне школе „Вук Карапић“ у Краљеву. На Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Биљана Барловац је 2016. године уписала Мастер академске студије, Студијски програм Лидерство у образовању. До сада је успешно положила све предвиђене испите и припремила завршни рад.

Завршни рад Биљане Барловац „**Радна ангажованост и стрес на раду наставника и директора школа**“ написан је на укупно 55 страна. Рад чине следећи делови: Теоријски увод (стр. 3-18.), Метод (стр.18-22.), Резултати (стр.22-43.), Дискусија (стр. 43-48.) Закључак (стр. 49.), Литература (стр. 50-53.). Прилог 1, Прилог 2. Списак литературе садржи 30 референци. У Прилозима је дат приказ коришћених инструмената.

У **Теоријском уводу** кандидаткиња је представила основне конструкте и питања која настоји да истражи: стрес на раду, ангажованост на раду, специфичност професије наставника и директора школа, повезаност ангажованости запослених и стреса на раду. Навела је и образложила проблем истраживања, циљеве и хипотезе истраживања.

Кандидаткиња Биљана Барловац је, полазећи од савремених истраживања и модела у психологији, представила ангажовање на раду као афективно-мотивационо стање које се јавља код запосленог и дефинише се преко три димензије: енергичност, посвећеност и заокупљеност. Енергичност (вигор) представља висок ниво енергије и менталне отпорности и улагање труда и истрајност када се јаве тешкоће и проблеми у раду. Посвећеност се односи на високу укљученост у посао, што је често праћено осећањем ентузијазма и изазова, док се удубљеност односи на фокусираност, осећај да време брзо

пролази уз јављање нелагодности када посао треба да се напусти. Значај ангажовања на раду се огледа у томе што ангажовани запослени имају бољи учинак, испуњенији су ентузијазмом, бољег су здравља и сами проналазе ресурсе (ресурсе посла и личне ресурсе). Ради потпунијег сагледавања и разумевања доживљаја стреса код запослених у образовању као и повезаности доживљаја стреса и радне ангажованости кандидаткиња је пошла од Шауфелијеве (Schaufeli, 2017) анализе података из 35 земаља који говоре да радну ангажованост треба проучавати не само са аспекта појединаца, већ и на националном плану. Изучавање повезаности ангажованости и стреса на раду у домаћем контексту, где постоји нездовољство институционалним образовањем, сматра Биљана Барловац, посебно је важно ради повећања добробити запослених и смањења негативних последица стреса на раду. У складу са теоријским постулатима и налазима претходних истраживања, кандидаткиња је дефинисала главни проблем истраживања као трагање за одговором да ли је и на који начин ангажованост на раду наставника и директора школа, кроз дефинисане димензије ангажованости, повезана са субјективном проценом стреса на раду. Циљеве истраживања кандидаткиња је дефинисала на следећи начин:

Теоријски циљ је проучавање литературе и појмовно одређење ангажованости на раду и стреса на раду као и настојање да се укаже на специфичност професија наставника и директора школа.

Сазнајни циљ је да се испита повезаност радне ангажованости наставника и директора школа и њиховог доживљаја стреса на раду кроз.

Апликативни циљ је усмерен на практичан значај ангажованости на раду и развој наставника и директора школа у суочавању са свакодневним доживљајем стреса. На основу циљева истраживања кандидаткиња Биљана Барловац је поставила следеће хипотезе:

X1: Постоји значајна повезаност стреса на раду са радном ангажованошћу наставника и директора школа

X2: Постоји значајна повезаност стреса на раду са радном енергичношћу наставника и директора школа.

X3: Постоји значајна повезаност стреса на раду са радном посвећеношћу наставника и директора школа.

X4: Постоји значајна повезаност стреса на раду са радном заокупљеношћу наставника и директора школа.

У делу рада који је посвећен **Методу** Биљана Барловац је описала процедуру истраживања, дизајн истраживања, узорак испитаника, варијабле и инструменте истраживања. Узорак је чинило 157 испитаника (95 наставника основних и средњих школа у Краљеву, и 62 директора основних и средњих школа у Србији).

У истраживање су укључене варијабле: *ангажованост на раду, енергичност на раду, посвећеност на раду, заокупљеност на раду, стрес на раду и социодемографске варијабле* (пол, године радног стажа и врста посла које испитаници обављају).

Ангажованост на раду је испитивана применом верзије UWES скале ангажованости на послу Шауфелија и Бакера (Utrecht Work Engagement Scale – UWES, Schaufeli, Bakker, 2003), која је адаптирана и преведена на српски језик (Младеновић, Петровић, 2015).

Стрес на раду је испитиван применом скале *Стресни фактори* (Strain factors, Skaalvik,Skaalvik, 2007).

Од испитаника су посебним упитником прикупљени и подаци о *полу, годинама радног стажа и врсти посла који обављају* (наставник разредне наставе, предметни наставник и директор школе)

У **Резултатма истраживања** кандидаткиња је саопштила да је добијено да што је радна ангажованост испитаника већа то је њихов доживљај стреса на раду мањи и да су ови резултати сагласни са налазима аутора који су показали да постоји негативна корелација између стреса на раду и све три димензије ангажованости на раду. Добијена веза социодемографских карактеристика испитаника и доживљаја стреса на раду говори да не постоји статистички значајна разлика у субјективном доживљају стреса између мушкараца и жена, као и да дужина радног стажа не утиче значајно на степен доживљеног стреса. Статистички значајна разлика је добијена у доживљеном стресу у односу на врсту посла који испитаници обављају. На основу добијених резултата, највећу оцену субјективно доживљеном стресу дају директори школе, затим наставници разредне наставе, док стрес у мањој мери доживљавају наставници предметне наставе.

У делу рада који се односи на **Дискусију и Закључке** кандидаткиња Биљана Барловац аргументовано и детаљно тумачи, повезује и интерпретира добијене резултатете и изводи конкретне импликације за праксу у нашем образовно - васпитном систему.

Закључак

Истражујући значајне и актуелне проблеме ангажованости на раду и повезаност ангажованости и субјективног доживљаја стреса на раду запослених у образовању, кандидаткиња Биљана Барловац је уложила труд и ентузијазам, показала систематичност у настојању да анализира проблем са теоријског становишта, да осмисли и реализује истраживање, примени инструменте и интерпретира и повеже и добијене резултате са праксом.

На основу анализе завршног мастер рада Биљане Барловац комисија је сагласна да је кандидаткиња Биљана Барловац испунила све постављене циљеве, да њен рад показује да је добро упозната савремена теоријска полазишта ангажованости запослених и стреса на раду, да може да постави и операционализује истраживачки проблем и компетентно прикаже и анализира налазе истраживања у овој области. Имајући све изнето у виду, Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу да прихвати изнето мишљење и позитивну оцену рада "**Радна ангажованост**

и стрес на раду наставника и директора школа" и да Биљани Барловац одобри усмену одбрану рада.

Комисија:

Д. Петровић

др Данијела Петровић, (председник) ванредни професор за област Психологија, Филозофски факултет Универзитета у Београду

С. Чизмић

др Светлана Чизмић (ментор), редовни професор за област Психологија, Филозофски факултет Универзитета у Београду

И. Петровић

др Ивана Петровић, ванредни професор за област Психологија, Филозофски факултет Универзитета у Београду

У Београду, 25.06.2018. год.